

Holstebro Kommune
Sevel Børnehave

Kernehuset

Rapporten er hentet: 25-01-2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	6
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	6
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	7
2.3	Børns leg	8
2.4	Det brede læringsyn	10
2.5	Samspil og relationer	11
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	12
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	14
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	15
2.9	Sammenhængende overgange	16
3	ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	18
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	18
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	19
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	20
4.1	Alsidig personlig udvikling	20
4.2	Social udvikling	22
4.3	Kommunikation og sprog	24
4.4	Krop, sanser og bevægelse	26
4.5	Natur, udeliv og science	28
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	30
5	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	33
5.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	33
5.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	33
5.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	35
5.4	Det fremadrettede arbejde	35
6	UDVIKLINGSPLANER	37

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016. Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

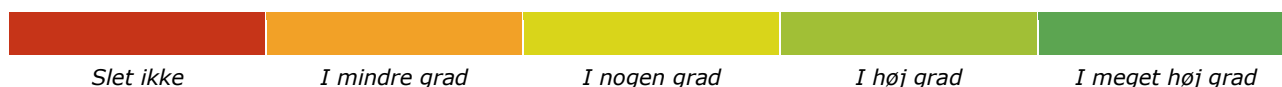
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

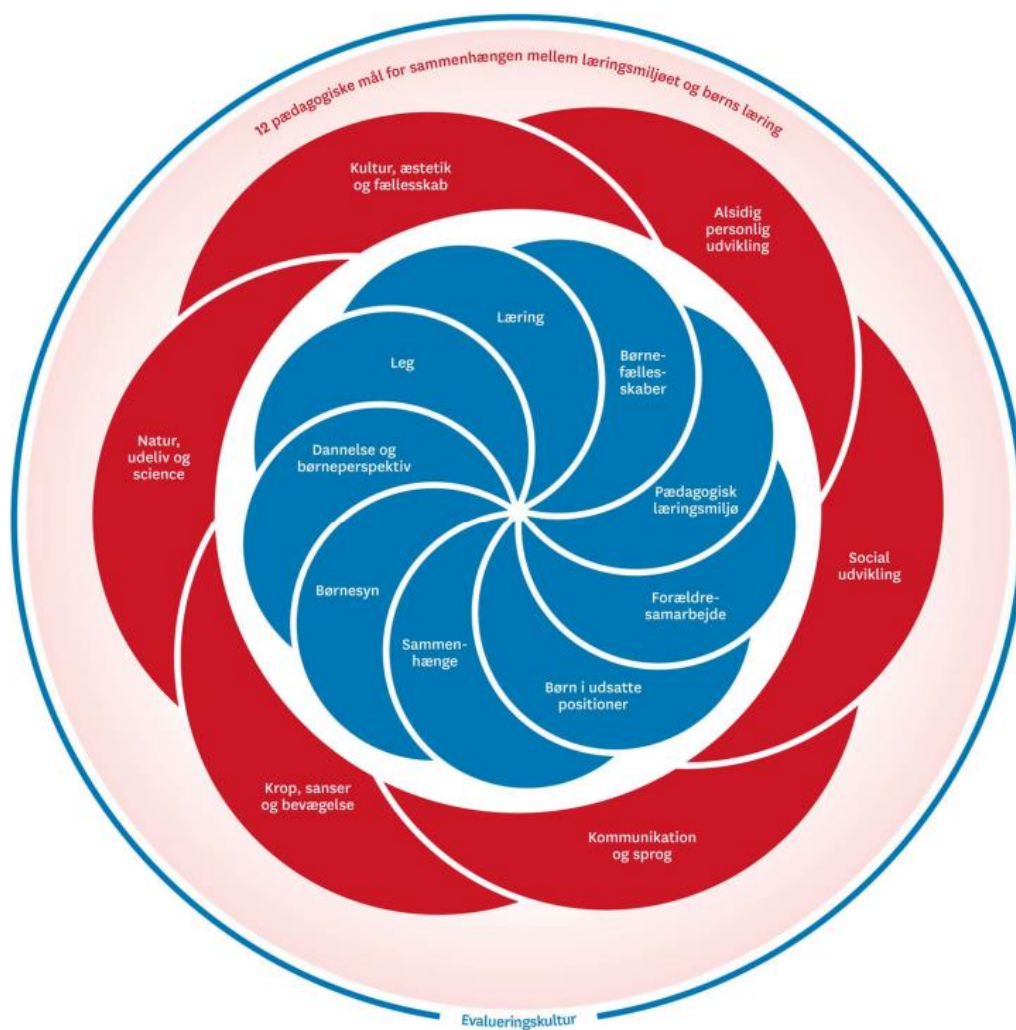
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Velkommen til Sevel skole og Børnehuse

Vi er en landsbyordning under Holstebro kommune med fælles ledelse.

Vi er en engageret personalestab med ca. 28 medarbejdere fordelt mellem skole, børnehave og SFO. Vi har et stærkt samarbejde med fællesbestyrelsen.

Vi vægter et læringsmiljø i børneperspektiv - det betyder, at børnene er medskabere af egen læring i et pædagogisk læringsmiljø. Som personale og ledelse har vi et fællesansvar for at rammesætte og organisere hverdagen i overensstemmelse med de pædagogiske styrkede læreplaner og Holstebro kommunes børnepolitik.

En af vores store styrker er, at vi har mulighed for at skabe børnefællesskaber og genkendelighed i barnet liv fra børnehave til skole.

Vi vægter det tværprofessionelle samarbejde på tværs af børnegrupperne.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evalueringsinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

PÆDAGOGISK GRUNDLAG									
Dato	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	3,7	4,0	3,7	3,7	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

Vi tror på, at et godt læringsmiljø kan eksistere, når det pædagogiske personale har kompetencer til, at skabe gode relationer til barnet og børnene imellem, at vi skaber læringsmiljøer, så alle børn, forældre og personalet får lyst til at være her.

Vi har særligt fokus på: De sociale kompetencer i de styrkede pædagogiske læreplaner, hvor forpligtende fællesskaber, med indlevelse, tolerance, respekt og anerkendelse er fundamentet.

Vi vægter: At børnehaven byder på forskelligartede rum, materialer og aktiviteter, hvor det enkelte barn kan udfordres til, at vælge og dyrke netop sin læringsstil.

Det fysiske læringsmiljø: Vi har funktionsopdelte rum på alle matrikler med forskellige læringsmiljøer til gavn for barnets udvikling.

I løbet af året arbejder vi med forskellige temaer fx bevægelse, hvor bla. Udearealet, svømmehallen og ture ud af huset vil blive benyttet.

Flere gange om ugen samler vi børnene i mindre grupper, om en pædagogiske aktivitet med fokus på nærvær og fordybelse. De pædagogiske aktiviteter relaterer til de styrkede pædagogiske læreplaner/temaer.

Vi arbejder på tværs omkring "De utrolige år"

Vi arbejder på tværs af grupperne om de kommende førskolebørn i institutionen, i perioden januar. – april.

Det fungerer godt med de funktionsopdelte læringsrum. Det der skal løbende evalueres er hvordan vi får læringsmiljøet i rummene i spil i hverdagen.

Vores pædagogiske opdeling af personale holder ikke altid stik med vores ønske om at lave pædagogiske aktiviteter.

Vi kan se at børnene fordeler sig i vores læringsmiljøer efter hvilke interesser og lege de har gang i.

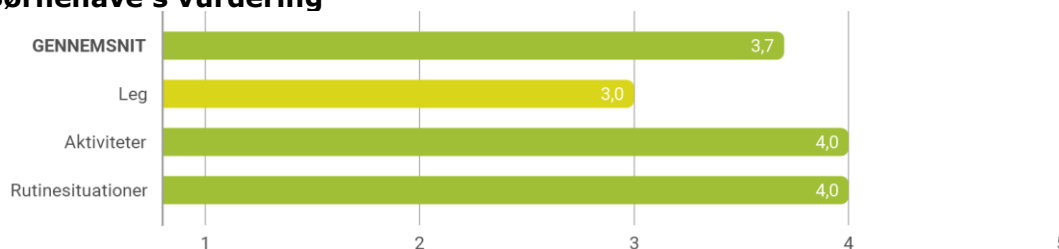
Vores faglige kompetencer og mål med den "åbne plan tankegang" giver børnene mulighed for vælge til og fra.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

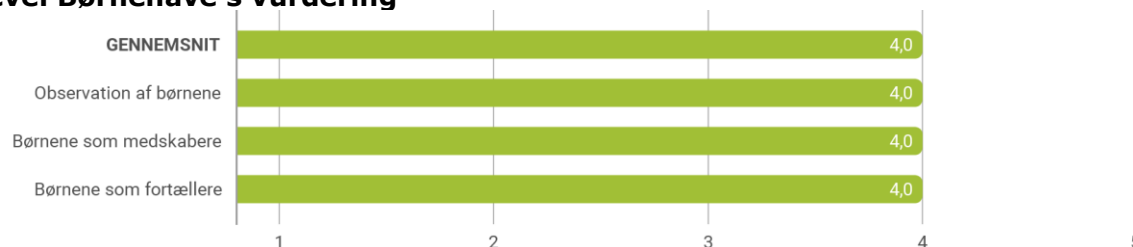
Vores børnesyn bygger på, at det at være barn har en værdi i sig selv, samt at børn har ret til at være børn. Derfor har vi fokus på at give barnet nærvær, omsorg og tryghed, for at de kan lære og udvikle sig. Vi sikrer os at alle børn bliver hørt, ved at vi fra tid til anden deler dem i mindre grupper hvor alle kan komme på banen, men at vi også opmærksomme i de får en til en kontakt, som finder sted hvor vi som personale har mulighed for at spørge ind til barnets mening. At vi i personalegruppen har drøftet hvilke område børnene skal have medindflydelse, ex. spørge dem til deres ønsker hvis der skal købes nyt legetøj til huset. At vi i en planlagt aktivitet, kan gå i en anden retning via et barns ide Ved at følge initiativer fra børnene , hvor det er muligt.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

LEGEN er en helt essentiel del af børns liv! Vi sætter fokus på legens centrale betydning for børns trivsel, udvikling, kreativitet, sociale kompetencer og nysgerrighed. I vores læringsmiljøer har børnene mulighed for at lege, udforske deres fantasi.

Vi arbejder og kigger meget ind på vores leg- og læringsmiljø og har skabt et læringsmiljø hvor børnene har mulighed for at eksperimentere.

Vi vægter at der er tid og rum til at børnene har mulighed for at få tid til den spontane leg og samtidig møder der rammesættende lege. Hos os er der både plads og tid til at barnet kan lege med sig selv, med andre børn og med de voksne. Nogle gange skal legen støttes af de voksne. Det kan være at det samme barn, leger den samme leg hver dag og har brug for at blive introduceret til andre måde at lege op opleve på. Eller der er behov for at alle kan være med i en leg eller nogle få skal have ro til at lege sammen – fordi de i legen udvikler relationer og venskaber.

Børn har brugt tid på at bygge en leg op og må også få tid til at komme ud af den igen. Der for arbejder vi med forudsigelige beskeder til børnene. Da de er fordybet i en vigtig opgave, som ikke bare kan stoppe brat.

Som personale se vi hvad børnene er i gang med og derudfra læse hvordan de kommer godt videre med dagen og får skabt en god overgang i hverdagens rutiner og rammer. Herved kommer børnene ordentligt ud af den leg og de relationer de har været en del af.

De generelle færdigheder som vi ønsker at støtte børnene i og som vi grundlæggende iagttager og ønsker at støtte pædagogisk op omkring:

3-4 årige:

Vi leger parallelle lege og leger i temaer.

laver samling hvor vi giver barnet mulighed for at deltage og lytte til sange/sanglege og får kendskab til fagte sange. Børnene får også mulighed for at byde ind med deres ideer til sanglege og sang valg.

4-5 årige

vi deltager og iagttager om barnet kan lege rollelege.

5-6 årige

Vi leger og iagttager om barnet kan lege rollelege med jævnaldrene

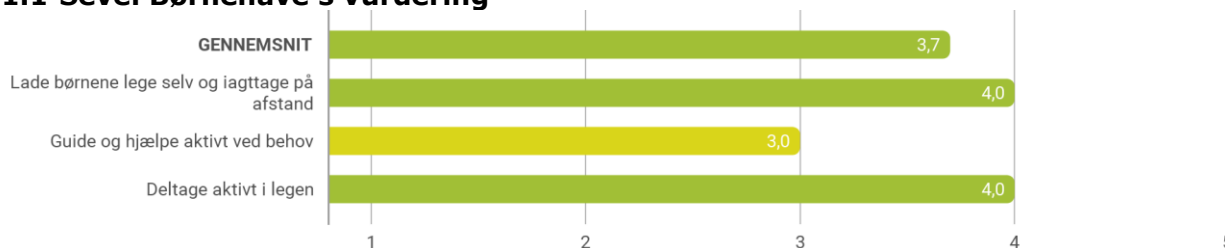
Vi iagttager og støtter børnene i regellege fx: bankebøf, alle mine kyllinger

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.4 Det brede læringssyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

I Holstebro kommune arbejder vi ud fra et fælles børne- og ungepolitik på hele 0-18 årsområdet.

Vi arbejder ud fra de seks overordnede overskrifter i børne- og ungepolitikken som er:

Tryk opvækst, udviklende fællesskaber, sammenhæng og helhed, selvstændige valg, krop og bevægelse og kunst og kultur.

På Sevel skole og børnehuse, ønsker vi, at sætte fokus på, at alle vores børn har gode læringsmiljøer, hvor alle vores børn trives så de har mulighed for at udvikler sig personlige og sociale, med stort fokus på et forpligtende samarbejde tværfagligt og med vores forældrene. Vi ønsker, at skabe en rød tråd i vores tilgangen til børnene og forældrene. Vores fælles børnesyn er set ud vores grundlæggende kerneopgave som er: Vi skaber et trygt og lærerigt børneliv gennem: gode relationer, kompetente medarbejder, forældres engagement og gensidig empati.

Ligeledes ud fra vores fælles interne kærneværdier: Tryghed, udvikling og engagement.

Vi har fælles fokus på, at vi professionelt arbejder ud fra at alle vores børn og unge skal trives i læringsmiljøer hvor, udvikling, læring og trivsel gro i praksis. Vi tror på, at dette kan sker igennem et forpligtende fællesskaber, relationer og tryghed, hvor vores børn og unge så vidt muligt, er medskabende og oplever sammenhæng i vores dagtilbud, SFO og skolen. Vi tror på, at forskelligheden forudsætter muligheden for udvikling- vi kan alle bidrage og skabe den røde tråd i vores fællesskab vi er ikke ens, men vi er alle værdifulde.

Vi arbejder professionelt ud fra et forpligtende samarbejde omkring barnet og familien for at skabe meningsfuldhed i vores ønske om at understøtte vores børns trivsel, læring og dannelse.

Vi har fokus på, at barnets og familiens ressourcer er med til at skabe den sammenhæng og helhed vi ønsker at skabe.

Vores pædagogiske røde tråd i faglige kompetencer er: De Utrolige År, Spille Rum og vores trivselplan.

1) Vi arbejder pædagogisk ud fra åbenplan tankegangen, som giver børnene mulighed for leg og læring i vores læringsmiljøer. Vi har fokus på hverdagens genkendelige rutiner og aktivitetsplaner.

Pædagogisk tilrettelægger vi løbende hver måned så der er en vekselvirkning mellem den frie leg og faste pædagogiske aktiviteter.

2) Vores hus er indrette i fire forskellige læringsmiljøer: puderum, Legestuen, hvor alt vores legetøj og puderum er. Krea-stuen: hvor der er mulighed for alle de kreative aktiviteter.

Sprogområde: Hvor der er bøger og tingene i rummet giver mulighed for samtale emner.

Vi har et puderum, sanserum som endnu er under udarbejdelse.

Vi har et ønske om, at alle vores børn har mulighed for at udfolde sig igennem legen og støttes i forskellige legemiljøer.

3) Vi oplever generelt at alle vores børn er undrende og nysgerrige.

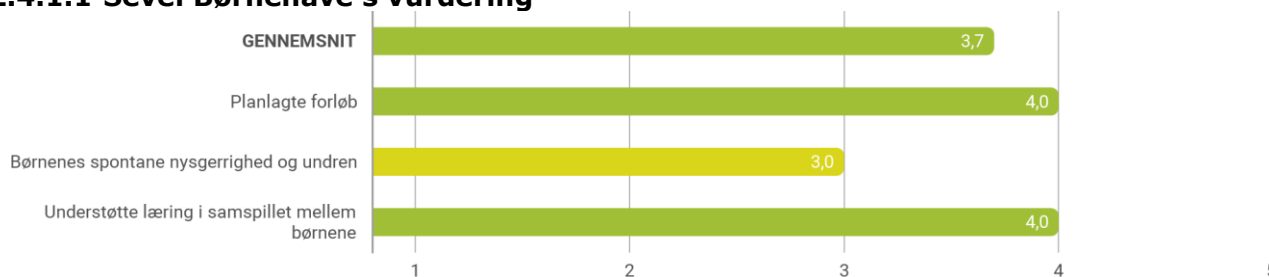
4) Vi går tit i dialog og er opmærksomme på om vores læringsmiljøer skal justeres efter børnenes interesser.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Når et barn starter vil vi give os tid til at lære barnet at kende. Vi viser at vi er nysgerrige på barnet og viser interesse i det.

Vi viser vores engagement i de daglige aktiviteter, men er også åbne for børnenes input og ideer. Det er vigtigt for os at de voksne giver plads til hinanden, at der kan skabes plads, tid og rum til fordybelse hos en mindre gruppe børn eller måske bare et enkelt barn.

At vi som voksne er bevidste om vores rolle i relationsopbygning og at det er vores ansvar at komme børnene i møde.

Være lydhør på børnenes ideer og påfund, og dermed vise at deres input også er relevante.

Være i øjenhøjde med børnene,

Give korte tydelige beskeder.

Give beskrivende kommentar hvormed barnet føler sig set.

Spørge med åbne spørgsmål, ikke give dem svaret, men vente på hvad de tænker og mener.

Vigtig at have forældre med i det daglige samarbejde, gennem kommunikation.

Nogle gange guide barnet ind i legen, det kan vi bl.a. ved selv at gå ind i legen eller give ideer til legen der i gang.

Give de usynlige børn en opgave eller rolle, så de også føler de er en del af fællesskabet.

At få vendt det negative syn på et barn, ved hele tiden at italesætte det positive i det barnet gør og henlede opmærksomheden på det, tage afsæt i barnets styrke sider.

At vi er troværdige og tydelige voksne. - at vi har fælles fodslag.

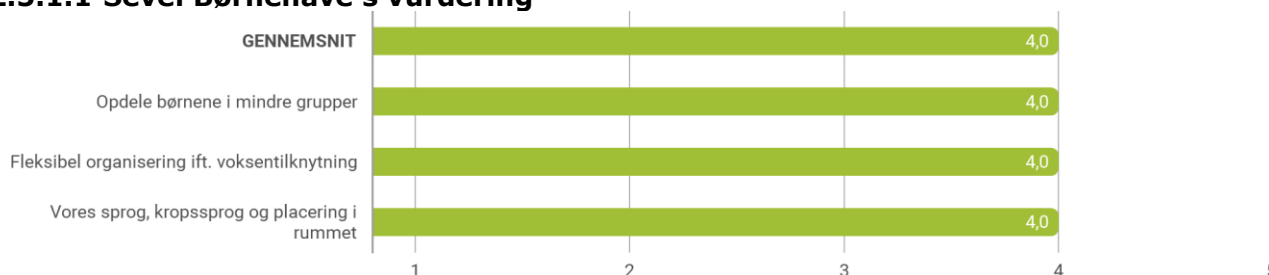
Vi skal kunne holde det vi lover børnene.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?

- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

Mål:

Vi vil hurtigst muligt opfange tegn på evt. mistroivsel eller fejludvikling, således at vi kan handle på dette.

Børnehusests rolle i forhold til børn der har brug for en særlig indsats.

På personalemøder og gruppemøder gennemgås børnegruppens trivsel og udvikling. Herfra tages der afsæt i den enkeltes problemstilling, hvor vi samarbejder med forældre, lærere og evt. eksterne rådgivere.

Forventninger til forældrene

Vi pædagoger har ansvaret for en stor gruppe børn. Vi skal tage hensyn både til det enkelte barn og hele gruppens sociale udvikling.

Vi ved godt, at forældrene fokusere mest på eget barn, men vi forventer, at forældrene forstår og accepterer at eget barn er en del af et fællesskab og derfor ikke har nogen særstatus. **Alle børn er lige betydningsfulde!**

Alle børn bliver udsat for at blive afvist af andre børn. Alle børn har konflikter. Vi er uddannet til at give den fornødne hjælp og støtte i disse situationer.

Vi forventer at børnehavens forældre møder op til de møder om deres barn eller SFHén, som vi inviterer til. Det er her vi får styrket samarbejdet og får udvekslet ideer og tanker.

Mål:

At inkludere alle børn med hver deres forudsætninger, såvel sociale psykiske som fysisk eller kulturelle baggrunde, i børnehusestnes forskellige aktiviteter.

Metode:

I det daglige pædagogiske arbejder tager vi udgangspunkt i det enkelte unikke barn. Vi møder barnet på deres udviklings niveau og skaber en relation med barnet, så vi kan udfordre eller støtte barnet alt efter deres behov. Udfordringer eller støtten kan være ved valg af idræts aktivitet, spil, deltagelse i grupper, skabe venskaber, ved legerelationer og mm.

Det er igennem barn/barn og barn/voksen relationer, at vi "måler" vores indsats.

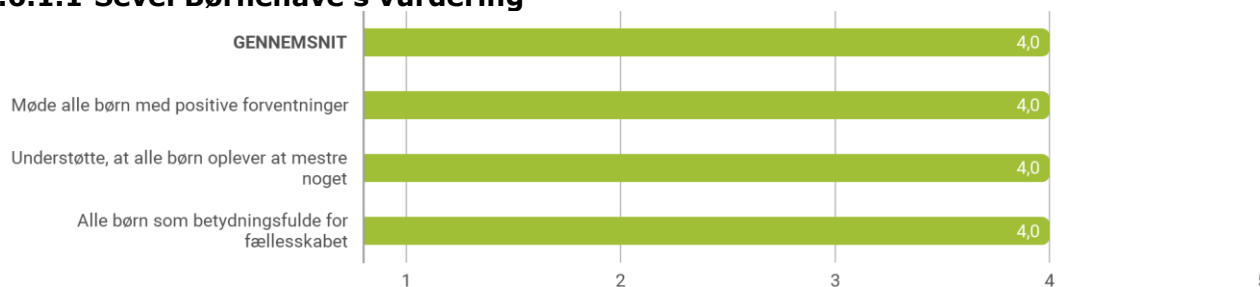
Hvis et barn har brug for særlig omsorg i forbindelse med sygdom eller dødsfald i familien – har vi en sorg/krise plan vi følger. Planen bliver opdateret jævnligt og personalet bliver årligt informeret om et særligt udvalg emne indenfor sorg og krise, eks. " hvordan handler vi når der opstår alvorlig sygdom i familien". Der er i hver enkelt afdeling tilknyttet en pædagog der varetager sorg og krise funktionen. Denne pædagog kan bruges til sparring af både afdelingens samlede personale, men også den enkelte klassepædagog, der oftest er den person der kommer tættest på barnet og familien i disse situationer.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

Via den styrkede pædagogiske læreplan skal vi have fokus på læringsmiljøet og at der er læring i alt, lige fra børnene skal lære at sige farvel til far og mor om morgnen, til barnet skal hjælpe med oprydning, deltagelse i aktiviteter, af og påklædning, spise sin madpakke, m.m. til at få sagt farvel og tak for idag. Når vi har lavet en aktivitet, evaluere vi. Hvad der gik godt og hvad der gik mindre godt, Dette får vi nedskrevet til næste gang som erfaringsgrundlag.

Vi bruger læringsblomsten i vores evaluering af den pædagogiske praksis.

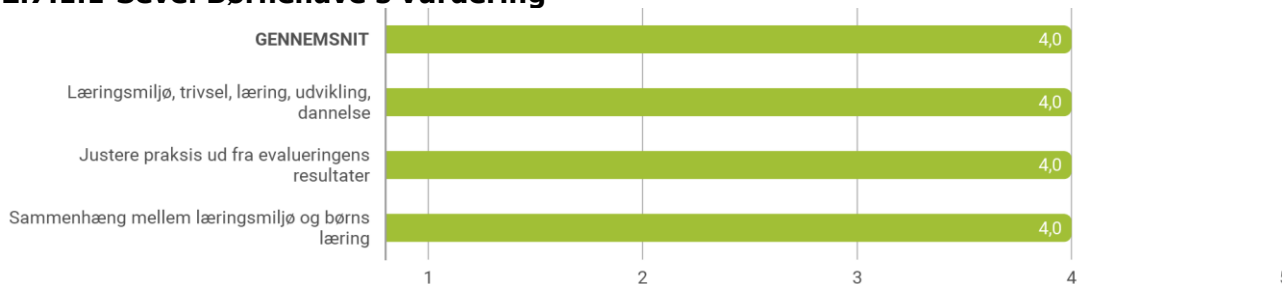
At vi dokumentere børnenes læring overfor forældrene. Dette kan gøres synlig ved at sætte en aktivitet/rutinesituation ind i læringsblomsten og præsenterer den for dem.

At vi tage noter om et emne vi vil evaluere på, til et p-møde. Laver handleplaner og følger op på det til næste møde.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagene. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Den daglige dialog med forældrene, omkring deres børn i bringe og hente situationen, er med til at opbygge den gode relation til forældrene og et godt samarbejde omkring børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi skal være opmærksomme på, hvis der er nogle forældre der ikke selv er opsøgende i dagligdagens samtale og sørge for at de også bliver snakket med.

Ved at opbygge den gode relation, vil det også blive nemmere med den lidt svære samtale.

Husk at fortælle såvel de gode, som de mindre gode oplevelser med børnene, dermed ligger vi op til, at forældre også er velkommen til at fortælle hvis de står med nogle udfordringen hjemme omkring børnene.

Være opmærksom på at der er tid til samtale, hvis vi fornemmer at garderobe-snakken vil komme til at tage mere end 5 min, så lav et møde til en samtale hvor der er ro og tid.

Det er vigtigt at vi forventningsafstemmer forældre og personale imellem, hvad vi som børnehave kan tilbyde.

Kommunikation mellem ledelse og personale er vigtig i forhold til forældresamarbejdet, det er vigtigt, at hvis ledelsen eller personalet får info omkring et barn, at dette bliver givet videre til de relevante personer og derved sikre forældresamarbejdet om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Åbenhed er en vigtig medspiller til et godt og givtigt samarbejde.

Ligeledes at klæde forældrene på til brugen af AULA - vores skriftlige kommunikations platform.

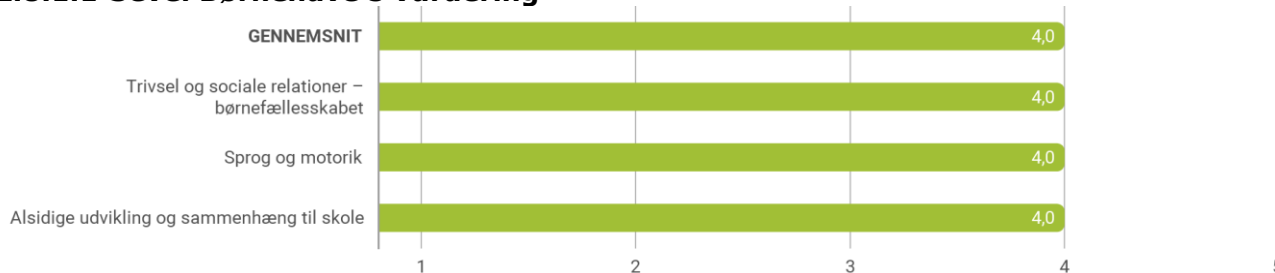

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Vi arbejder med overgang på følgende måde:

Dagplejer- Børnehaven- Førskole-skole

Sevel skole og børnehuse er et lille lokalsamfund, i vores landsbyordning samarbejder vi gerne med byens dagplejere.

Børnehaverne og skolen ligger på 3 matrikler og har tværfaglige mulighed for et tæt og trygt samarbejde ved vores fælles møder. I forbindelse med overgangen fra dagpleje til børnehave er der gerne en overlevering fra dagplejepædagogen eller med dagplejeren på hvert enkelt barn. Dette gøres med forældrenes samtykke. Dagplejerne er velkommen til, at komme på besøg i børnehaven, så barnet oplever børnehaven og de nye voksne, der skal være omkring det. Hvert barn modtager et brev med informationer om børnehaven og en invitation til at komme på besøg sammen med forældrene.

I forbindelse med overgangen fra børnehave til skole er der lavet overgangs vurderinger i slutningen af april – eller maj måned og der afholdes møde med børnehaveklasselæren i forhold til mundligt

overlevering ved specille krævende børn eller bliver det gjort vores platform hjernen og hjertet. Der er indhentet i forældresamtykke til disse overleveringer.

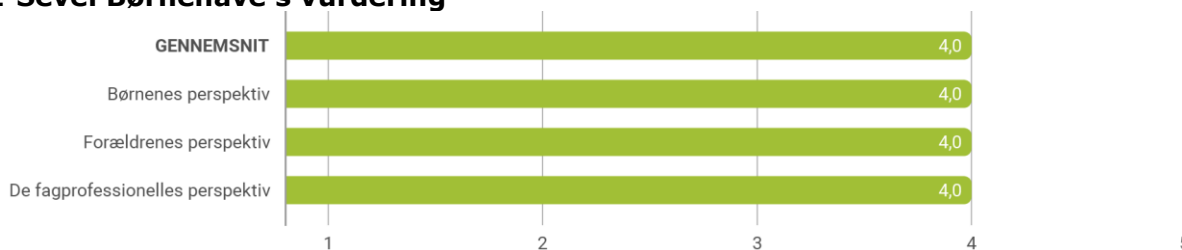
På ledelsesplan er der lavet et års ur i forbindelse med overgangen fra børnehave til skole, som er gensidigt forpligtende i forhold til samarbejdet.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Fællesbestyrelsen på Sevel skole og børnehuse fik i 2019 udleveret materiale vedr. rammer og indhold.

Januar 2020, skal fællesbestyrelse drøfte modellen: otte måder forældre og dagtilbud samarbejder ud fra nogle refleksions spørgsmål.

I forhold til forældresamarbejdet, blev alle forældre i 2019, informeret omkring den loven om den styrkede pædagogiske læreplan.

Forældrene blev præsenteret for, et video klip vedr. de fysiske læringsrammer og forældre inddragelse.

2020 på forældremøde, bliver forældrene til børnene i børnehaven præsenteret for hvor langt vi er kommet med vores arbejde, samt hvilke fokus områder vi har.

Forældrene får et oplæg om legens betydning samt sammenhængende i overgange.

De bliver præsenteret for den røde tråd i vores landsbyordning i forhold til den fælles pædagogiske retning og vores fælles kerneopgave.

Det er også meningen at forældrene skal inddrages og ses som en stor ressource med henblik på at børnefællesskabet, som Holstebro kommunens børnepolitik lægger op til.

Forældrene kommer til at arbejde med modellen: otte måder at se forældresamarbejdet på.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vores børne- og læringssyn tager sit afsæt i, at børn lærer hele tiden. De lærer af egne erfaringer, de lærer af de andre børn og de lærer af de voksne som omgiver dem.

Igennem leg har barnet mulighed for med sine egne forudsætninger, at udvikle interesser, kompetencer, indsigt, erkendelse og engagement.

Igennem gode relationer kan barnets selvfølelse/selv værd styrkes og derved give større grobund for en positiv udvikling og trivsel for barnet.

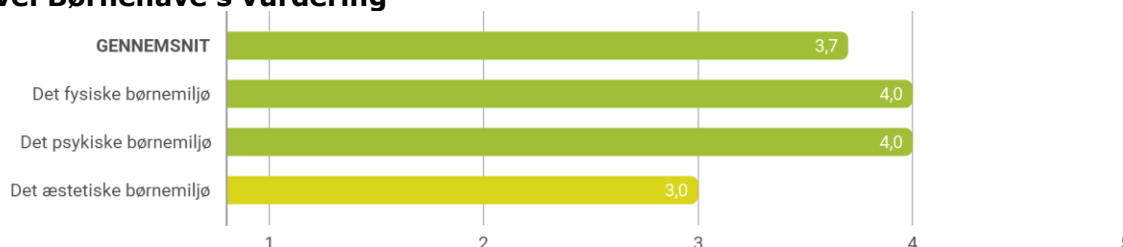
Læringsmiljø: Børns læreprocesser foregår i alle hverdagssituationer, - i legen, i de pædagogiske aktiviteter og i hverdagens rutiner. Vi har fokus på, at børnehaven byder på forskelligartede rum, aktiviteter og materialer, hvor det enkelte barn kan udfordres til at vælge og dyrke netop sin læringsstil.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Sevel Børnehave's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Sevel Børnehave's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

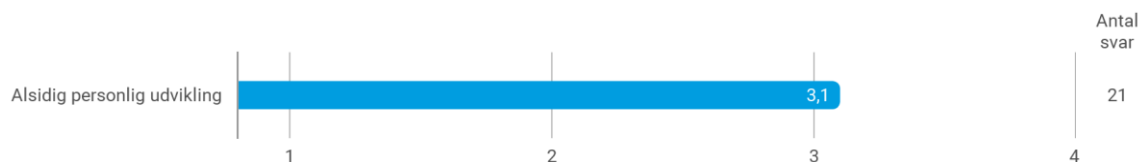
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

I børnehaven finder vi det værdifuldt at, der plads til barnets egne initiativer og mulighed for at tilegne sig sociale og kulturelle erfaringer samt en oplevelse af at være betydningsfuld og medskabende i fællesskabet.

Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene, og derfor vil vi være nærværende, omsorgsfulde. Vi fokuserer på barnets stærke sider hvorfor vi ser muligheder frem for begrænsninger. Vi møder barnet, hvor det udviklingsmæssigt er samt opmuntre og videreudvikler barnet derfra. I vores tilgang til barnet er vi anerkendende og har fokus på det positive.

Mål som vi ønsker, at understøtte børnene i 3-års alderen:

- Indlevelse i andre
- At smile, når andre smiler
- Trøster dem, som er kede af det og smiler, når andre er glade
- At kalder på andre for, at de kan se, høre eller være med
- At handle selvstændigt og uopfordret spørger til andre
- Uopfordret udtrykker, hvad det vil og kan
- Uopfordret hjælper og støtter andre

Er psykisk robust

- Bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt
- Viser med krop og sprog, hvad det vil
- Kan trøstes og falde til ro

Mål som vi ønsker, at understøtte børnene i 4-års alderen:

Indlevelse i andre:

- Trøster selv eller henter en voksen, der kan trøste
- Respekterer andres ønsker og behov
- At vise forståelse og omsorg overfor andre

Kan handle selvstændigt

- At deltage aktivt i samspil med andre
- At komme med forslag til sin egen rolle i leg og aktiviteter
- At insisterer på at blive lyttet til og forstået

Er fysisk robust

- At lytter til andres forslag i fx leg og forsøger at håndtere konflikter

- Er åben for nye udfordringer
- Kan håndterer afslag fra andre børn.

Mål som vi ønsker, at understøtte børnene i 5-6 års alderen:

Har indlevelse i andre

- Udtaler og viser forståelse for andres adfærd og meninger
- Udsætter egne behov til fordel for andres og tilbyder andre sin hjælp
- Opfordrer og inviterer andre til, at være med i det sociale fællesskab

Kan handle selvstændigt

- Fortæller, hvad det vil være med til og ikke med til
- Kræver sin ret til at beskæftige sig med det, som det selv har valgt
- Argumenterer for at blive lyttet til og forstået

At være psykisk robust

- At vise mod ved at tage nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter
- At give udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem
- At håndterer andre børns udfordringer og afvisninger

Børnehavens tiltag

1. Tiltag: At give mulighed for leg / arbejde i mindre grupper.
2. Tiltag: At give børnene handlefrihed og medbestemmelse inden for fastlagte rammer.
3. Tiltag: Være åben og lyttende og en børnehave hvor ideer og initiativer oftere bliver mødt med et ja end et nej.
4. Tiltag: Arbejde med værdierne tolerance - respekt og omsorg i børnehøjde.
5. Tiltag: Arbejde anerkendende og med et positiv menneskesyn.

4.2 Social udvikling

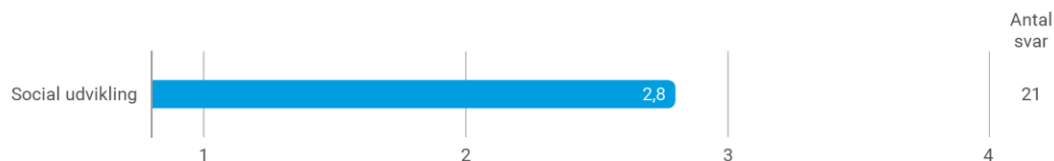
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I børnehaven finder vi det værdifuldt at:

I børnehaven finder vi det værdifuldt, at barnet kan indgå i forpligtende fællesskaber, hvor indlevelse, tolerance, respekt, omsorg og anerkendelse er fundamentet. Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene og derfor vil vi være rollemodeller og lære barnet, at være respektfuldt og vise empati over for andre.

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 3-års alderen:

At etablere venskaber ved f.eks. at guide barnet til at hjælpe, opsøge, rose, efterligne, trøste andre samt lære barnet om de sociale spilleregler. Vi ønsker at guide barnet til at sætte ord på sine følelser og gøre brug af dem. Vi vil vejlede barnet til kontakt og samvær.

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 4-års alderen:

At barnet kan indgå i tætte relationer. Vi ønsker forsat, at guide barnet til at sætte ord på sine følelser og gøre brug af dem igennem leg og læring. Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 4-års alderen:

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 5-6 års alderen:

At etablere og fastholde venskaber. Vi vil opfordre barnet til, at selv tage kontakt til andre børn. Vi vil opfordre barnet til, at udtrykke sine følelser og tanker samt accept ift. fortællingen om et andet barn/ven. At lære barnet om de sociale fællesskaber bl.a. ved at samarbejde, søge fælles løsninger og kunne indgå i kompromis.

Børnehavens tiltag

1. Tiltag: Vi vil indrette et indbydende legemiljø, hvor børnene kan fordybe sig og udvikle gode lege
2. Tiltag: Vi vil samle børnene i mindre grupper og løbende tilpasse aktiviteterne og legemulighederne, så de udfordrer den aktuelle børnegrupperes behov og interesser
3. Tiltag: Vi vil arbejde konkret med værdierne tolerance, respekt og omsorg via konceptet fra Mary fonden "fri for mobberi"
4. Tiltag: Vi vil give plads til forskellighed

5. Tiltag: Vi vil give plads til børnenes ideer og initiativer

4.3 Kommunikation og sprog

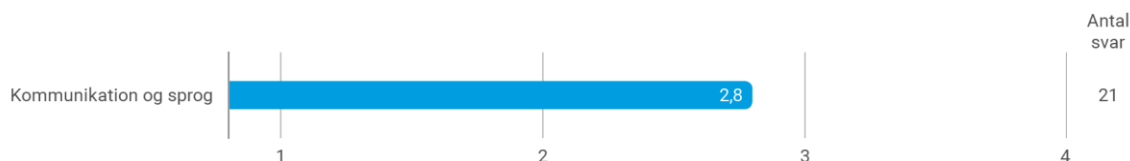
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Ved Sevel skole og Børnehuse finder vi det værdifuldt, at børn kan tilegne og udvikle et alsidigt sprog. **Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene og derfor vil vi;**

- Være bevidste om eget sprog og personlige udtryksformer
- Arbejde med sprogets etik
- Være engagerede og lyttende
- Udfordre barnet til sproglig kreativitet
- Søge hjælp til "sprogsvage" børn (PPR)
- Lære barnet "takt og tone" i den sproglige omgang med andre

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 3-års alderen:

Kan etablere sproglig kontakt

- At søge øjenkontakt og siger noget
- At tage initiativ til at snakke med andre
- At snakke til andre for at få dem til at se eller høre noget bestemt
- Kan kunne kommunikere med omverdenen
- At anvende og lege med lyde, ord og remser i samvær med andre
- At kunne give respons på det, som andre siger og gør
- Fortælle om sine oplevelser

Kan forstå sprogets regler

- At sige sætninger med mindst 3-4 ord
- At skrive sit 'navn' - leger, at det skriver
- At bruge sproglige korrekte endelser

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 4-års alderen: Kan bruge og forstå sproget

- Bruge sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse
- Kan svare detaljeret på spørgsmål med en længere forklaring
- Synge spontane kendte eller selvdigtede sange
- Kan kommunikere med sin omverden
- Kan anvende sproget som primær kontakt til andre børn og voksne
- Kan modtage og forstå en besked
- Kan digte videre på en historie og fortælle med
- Kan forstå sprogets regler og vise interesse for skriftsprog

Viser interesse for bogstaver og tal

- Kan føre en samtale med en indledning og afslutning, og kan holde gang i en samtale.
- Kan begynde med, at lege med ord rim fx kat-hat.

Mål og tegn som vi ønsker, at understøtte børnene i 5-6 års alderen: Kan forstå og bruge sproget situations-uafhængigt

- Kan svare meningsfuldt på spørgsmål om 'hvordan', 'hvorfor', 'hvem' og 'hvad'
- Kan genfortælle en hændelse og fortælle om noget, som kan eller skal finde sted
- Kan sige lange komplekse sætninger med 'fordi' og 'som'

Kan kommunikere med sin omverden

- At fortælle om oplevelser sammenhængende
- Kan håndtere problemer og konflikter ved hjælp af sproget

Kan eksperimentere med skriftsproget

- At benytte ord, tal og bogstaver i leg, beskrivende kommentarer
- At tolke, hvad logoer og skilte symboliserer
- Kan genkende de fleste bogstaver og skriver enkelte ord

Børnehavens tiltag

1. Tiltag: Vi vil give alle børn mulighed for at blive sprogstimuleret i løbet af dagen via sang, højlæsning, spil og samtaler
2. Tiltag: Vi vil planlægge mindst et længere forløb, hvor vi arbejder fokuseret med sproget over min. 6 uger

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krop- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

Børn skal inviteres til, at få forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde kreativitet og leg er nøglebegreber og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig.

I Børnehaven finder vi det værdifuldt at:

- Børnene oplever glæde ved fysisk aktivitet
- Barnet lærer sin krop at kende
- Børnene får en bevidsthed om sunde vaner

Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene og derfor vil vi;

- Være aktiv deltagende i bevægelseslege og anden fysisk udfoldelse
- Vise glæde ved fysisk aktivitet
- Være opmærksom på børnenes initiativer
- Skabe udfordrende og inspirerende rammer og give mulighed for motorisk udfoldelse både ude og inde.
- Vise børn hvordan kroppen og sanserne kan udfordres
- Formidle viden om sunde vaner, kost, hygiejne, motion og bevægelse

Mål og tegn

Børn i 3-års alderen

At være selvhjulpen i hverdagen

- Klarer af-og påklædning
- Vasker hænder
- Tager initiativ til at gå på toilet

At være kropsbevidst

- Bevæger kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer
- Er stille for at koncentrere sig om at benytte sanserne
- Efterligner andres bevægelser med kroppen

At være rutineret med sine grundbevægelser

- Går, løber, hopper, kravler, slår kolbøtter, kaster, griber sikkert
- Balancerer på ét ben og skifter mellem højre og venstre ben
- Cykler, løber eller går over en længere distance uden af give op

Børn i 4-års alderen

Er selvhjulpen i hverdagen

- Toiletbesøg med hjælp
- Vaske hænder alene efter toiletbesøg, inden spisning osv.
- Kan udføre små opgaver på egen hånd
- Er kropsbevidst
- Bruge kroppen sikkert i forskellige forhindringer og terræn
- Afstemme kropssproget til situationen ved glæde, vrede, frygt, smerte, ked-af-det-hed
- Udfordrer sin egen kropslige formåen fx klatre i træer, løbe hurtigt
- Kan mestre grundbevægelser
- Kan gå ned af en trappe og skifte fod ved hvert trin
- Kan hinke på et ben

Børn i 5-6-års alderen

At være selvhjulpen i hverdagen

- Af-og påklædning samt toiletbesøg
- At tage passende tøj på i forhold til årstiden og vejret
- Hjælpe til med praktiske gøremål

Kan være kropsbevidst

- Beskrive de kropslige fornemmelser af glæde, frygt, vrede, smerte og ked-af-det-hed
- Fortæller om og beskriver sin krop og alle sine sanser
- Mestrer to eller flere forskellige bevægelser samtidigt
- Veksler mellem at være i kropslig ro og i bevægelse

Børnehavens tiltag:

1. Tiltag: Byde på motorisk udfordrende inde og uderum
2. Tiltag: Byde på alsidige leg og beskæftigelses materialer

3. Tiltag: Byde på inspirerende voksne
4. Tiltag: Byde på tilgængelige redskaber/materialer.

4.5 Natur, udeliv og science

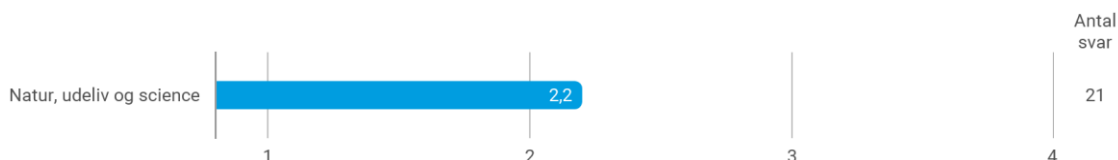
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i, at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner.

I Børnehaven finder vi det værdifuldt at:

- Børn udvikler respekt og forståelse for og oplever glæden ved at være i naturen
- Børn lærer naturen at kende med alle sanser og oplever den som en kilde til leg, oplevelse, udforskning og viden
- Børn tilegner sig mange forskellige erfaringer med natur, naturfænomener og miljø

Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene og derfor vil vi:

- Være nysgerrige sammen med barnet, undres og undersøge
- Give plads til at uderummet en vigtig del af hverdagen, legeplads, skov, sportsplads osv.
- Lave fokus på de 4 elementer (jord, ild, vand, luft)
- Give plads til at eksperimentere
- Give plads til fordybelse
- Være igangsættere af aktiviteter som omhandler natur og naturfænomener
- Give viden om aktiviteter som omhandler natur og naturfænomener

Mål og tegn

Barnet i 3-års alderen

At have glæde ved oplevelser i naturen

Løber, hopper, ler og snakker i og om naturen

- Udtrykker begejstring ved at se dyrespor og bosteder for dyr
- Bygger og leger med naturmaterialer
- Have kendskab til dyr, planter og materialer i naturen
- Kigger i bøger om dyr og planter og snakker om, hvad de ser
- Viser med sin adfærd respekt for dyr og planter
- Sætter navne eller begreber på nogle dyr, planter og naturfænomener
- Være nysgerrig over for naturen og dens fænomener
- Flytter ting i naturen og iagttager dyr og deres adfærd

Børn i 4-års alderen

Viser lyst og interesse for oplevelser i naturen

- Færdes trygt i naturen
- Bruger bevidst materialer fra naturen i sin leg
- Bruger legen til, at gå på opdagelse og lære naturen og den forhold at kende
- Har kendskab til dyr og planters livsbetingelser
- Undersøger insekter og dyrs færden under jord, sten og blade
- Kender alm. dyr og planter og ved hvor de bor
- Kender årstiderne og døgnets skriften
- Er nysgerrig over for og forstår naturen og dens fænomener
- Kender ugedage og årstider
- Kender til og have dialog om vind, temperatur og nedbør
- Undersøger, hvordan dyrene, fx myrer færdes i naturen og kan studere dem over længere tid

Barnet i 5-6-års alderen

Eksperimentere med naturens materialer

- Afprøver og udvider sine grænser
- Afprøver, hvad naturens materialer kan anvendes og holde til
- Omtaler og benytter kategorier som vægt, form, længde og antal, når barnet undersøger og reflekterer over naturens materialer

Har indsigt i dyrs og planters livsbetingelser

- Undersøger og spørger til dyrs og planters livsbetingelser
- Fortæller om dyrs levesteder og levemåder
- Fortæller om tegn på døgnets og årstidernes skriften

Efterleve adfærdsreglerne i naturen

- Rydder op, fjerner affald og passer på dyrs og planter liv og betingelser
- Spørger til, hvad der er spiseligt, giftigt, sundt, usundt, i orden og ikke i orden
- Tilpasser sin adfærd efter fælgende regler og normer

Børnehavens tiltag

1. Tiltag: Vi vil tilbyde aktiviteter, der giver mulighed for håndtering af matematiske og logiske sammenhæng
2. Tiltag: Vi vil tilbyde aktiviteter hvor barnet har mulighed for at arbejde med sin nysgerrighed, fordybelse og eksperimenter
3. Tiltag: Give viden, ansvar og respekt for naturen ved at være undersøgende, inspirerende og igangsættende i naturen
4. Tiltag: Vi vil have fokus på uderummet og bruge det som det "tredje rum"

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.

-
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser.

I Børnehaven finder vi det værdifuldt at:

- Børn får mulighed for, at eksperimentere og afprøve sig selv i forskellige kulturelle udtryksformer
- Børn får kendskab til egne og andres kulturelle baggrund
- Børn er medskabere af kultur.

Den voksnes rolle er en vigtig brik i det daglige arbejde med børnene og derfor vil vi;

- Være engagerede og kreative i aktiviteter og leg, planlagte som spontane
- Vise og introducere barnet for de danske traditioner (højtider, fødselsdage osv)
- Være tydelige og gode rollemodeller i forhold til takt og tone
- Lære barnet om andre kulturer

Mål og tegn

Børn i 3-års alderen

Er kreativ

- Eksperimenterer med materialer
- Finder på nye og anderledes måder at lege, danse, synge og tegne på
- Undersøger det, som er anderledes

Er opmærksom på egen kultur

- Leger med oplevelser fra de nære omgivelser
- Klæder sig ud
- Nysgerrig på andres påklædning, sprog og adfærd

Kan deltage i kulturelle fællesskaber

- Er aktiv med krop og sprog i dramalege
- Udvikler og fastholder regler sammen med andre i leg og spil
- Deltager i sanglege og sange med mimik og fagter

Børn i 4-års alderen

Er kreativ

- Opbygger roller- og fantasileg sammen med flere børn
- Deltager i kreative aktiviteter og større projekter over længere tid
- Har kendskab til forskellige udtryksformer som sang, teater, dans og udstillinger

Kan forstå egen kultur og er opmærksom på andres kultur

- Genkender traditioner og tilbagevendende begivenheder fx fastelavn, arbejdsdag
- Undersøger og vil gerne forstå det, der er anderledes
- Barnet har kendskab til sit eget navn/efternavn alder, familie og bopæl

Er aktiv medskaber af kulturelle fællesskaber

- Kan genfortælle et eventyr eller en fortælling i legen

- Eksperimenterer med fantasisprog og skøre sange
- Forstår og bidrager til hverdagens aktiviteter

Børn i 5-6-års alderen Er kreativ

- Deltager og skaber rolle- og regellege med forskellige temaer og udtryksformer
- Former i ler, tegner, fortæller historier, synger, danser, klæder sig ud og kombinerer nogle af disse

Kan forstå egen og andres kulturer

- Leger rolle- og andre børnelege
- Fortæller om forskellige kulturer og traditioner
- Begrunder sin interesse i at deltage i kulturelle aktiviteter

Kan forstå etiske og moralske emner og dilemmaer

- Begrunder med ord og viser med adfærd en optagethed af etiske dilemmaer
- Spørger og reflekterer over livet og døden
- I tale og leg forholder sig til og skelner mellem godt og ondt, mellem rigtigt og forkert og mellem sandhed og løgn

Børnehavens tiltag

1. Tiltag: Vi vil tilbyde aktiviteter som tager udgangspunkt i de danske traditioner
2. Tiltag: Vi vil tilbyde aktiviteter hvor barnet kan udfolde sig kreativ fx. drama, musik og forskellige former for kreative materialer (ler, klip/klistre osv)
3. Tiltag: Vi vil give tid og plads til børnenes egne ideer og initiativer.
4. Tiltag: Vi vil arbejde med børnenes medborgerskab.

5 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

5.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

I de sidste to år har vi haft fokus på leg, relations arbejde og fællesskab.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi har besluttet at sætte vores styrkede læreplaner ind i et årshjul. På den måde kommer vi omkring alle temaer. Derfra evaluerer vi forløbene igennem og om der evt. er noget der kan gøres anderledes eller bedre.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Det er blevet skriftliggjort, så hvert forløb er blevet beskrevet og hængt op, så forældrene har kunnet se, det der er blevet arbejdet med.

5.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
  - Børnegruppens trivsel og læring
  - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
  - Tosprogede børns trivsel og læring
  - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51**Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?**

Der er endnu ikke oprettet en refleksion.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi har lavet dialogprofiler, fotos og observationer. Vi kommunikerer dagligt på tavlen med forældrene og der opdateres hyppigt på billedskærmene i garderoberne med billeder af dagligdagen i børnehaven.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Gennem observationer af børnefællesskabet har vi fået øje for børnenes relationer - både de børn, der har mange, stærke relationer og de børn, som mangler disse.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi har arbejdet med at udvikle det fysiske læringsmiljø for at styrke relations dannelsen i børnefællesskabet. Ved at opdele børnene i farver efter årgang har vi også arbejdet med at styrke relationer med jævnaldrende.

5.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi har inddraget forældrebestyrelsen ved at de har fået vores beskrivelser af pædagogisk praksis med de styrkede læreplaner at vide. De har derefter kommenteret på de konkrete initiativer og derefter har personalet medinddraget det ind i pædagogisk praksis.

5.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil gerne fortsat udvikle vores fysiske læringsmiljø - både ude og inde, så det giver anledning til nye lege og nye relationer.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi laver månedsplaner for hver måned. Vi vil fremover have mere fokus på at evaluere måneden der er gået ved at gennemgå månedsplanen og evaluere på den på hvert stuemøde. Hver måned deler vi et skriv om hvordan vi har arbejdet med læreplanstemaerne og vil fremadrettet bruge dette skriv til at evaluere på den måde, vi arbejder med læreplanstemaet næste gang.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil løbende nedskrive erfaringer fra dagligdagen; både det, der fungerer, og det vi kan lære af til næste gang.

6 UDVIKLINGSPLANER

Sevel Børnehave har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.